2009-yil 21-fevral № 22 (2591) shanba

Ishonch

Insonga naf keltirish – oliy baxt

O`zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi gazetasi

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

Мухтасар ифодаланган ўткир фикрлар ҳаётни яхшилашга хизмат қилади.

ЦИЦЕРОН

ТУРКМАНИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНГА ТАШРИФИГА ДОИР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг таклифига биноан Туркманистон Президенти Гурбонгули Бердимуҳаммедов 24-25 феврал кунлари расмий ташриф билан мамлакатимизда бўлади.

Ташриф чоғида Ўзбекистон-Туркманистон ҳамкорлигини ривожлантириш ва кенгайтириш масалалари, томонларни қизиқтирган минтақавий ва халқаро аҳамиятга молик долзарб муаммолар муҳокама қилинади.

Музокаралар якунида икки давлатнинг турли соҳалардаги ҳамкорлигини ривожлантиришга қаратилган икки томонлама ҳужжатлар имзоланиши режалаштирилмоқда.

Ҳамкорлик

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгашида Корея Республикаси Меҳнат вазирлигининг халқаро ҳамкорлик бошқармаси бошлиғи Ким Юн Те бошчилигидаги делегация қабул қилинди.

Мулоқот давомида Ўзбекистонда меҳнат муносабатлари ва унда касаба уюшмаларининг ўрни, меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоя қилишда Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги ҳамда Савдо-саноат палатаси билан ҳамкорлик ҳақида батафсил ахборот берилди. Шунингдек, кореялик инвесторлар билан ташкил этилган қўшма корхоналар, бу корхоналарда меҳнат қонунчилиги ва касаба уюшмалари ҳуқуқлари ҳимояси юзасидан фикр алмашилди.

Меҳмонларнинг Ўзбекистонга ташрифидан мақсад юртимиздаги Корея билан тузилган қўшма корхоналарда меҳнат муносабатлари ва ходимлар ҳуқуқини ҳимоя қилишнинг аҳволини ўрганиш асносида бу борада ҳамкорликни такомиллаштириш масалаларига ҳам эътибор қаратилди. Шу билан бирга юқори малакали инженер-техник ходимларнинг Кореяга юборилишидан манфаатдор эканликларини билдирдилар. Корея Меҳнат жамғармаси ҳузуридаги таржимонлик марказида Кореяда ишлаш истагида бўлган хорижлик фуқароларни бепул ўқитиш учун барча шарт-шароитларни яратиб беришга ҳозирлик изҳор этилиб, бу йўналишда Ўзбекистон касаба уюшмаларининг иштироки иккала томон учун ҳам фойдали эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Суратларда: тадбирдан лавҳалар.

Икром ҲАСАНОВ олган суратлар

Янгиликлар панорамаси

Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашида жамоатчилик асосида фаолият юритувчи Ёшлар кенгаши ташкил этилди.

Ёшлар кенгаши йиғилиши

Унинг ташкилий йиғилишида Ёшлар кенгаши раиси Мурoджон Шарифжонов қатнашчиларни кенгашнинг раёсат аъзолигига кўрсатилган номзодлар ҳамда 2009 йилга мўлжалланган иш режаси билан таништирди.

Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йилида республикамизнинг барча вилоятларида, айниқса, қишлоқларда яшаётган ёшларнинг ўқишдан бўш вақтларидаги меҳнатлари учун муносиб иш ҳақи олишлари, уй-жой билан таъминланишлари, аҳолининг озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан мўътадил нархларда таъминланиши каби масалаларда касаба уюшма ташкилотларининг иштироки жорий йилнинг иш режасида ўз аксини топган бўлиб, унинг амалга оширилиши барча имкониятлар ишга солиниши таъкидлаб ўтилди.

Дилором АЛЛАҚУЛОВА,
«Ishonch» мухбири

«Андижонни кўркам ва обод вилоятга айлантирайлик» шиори остида ўтган йили барча туманларда ташкил этилган танлов натижаларига кўра Балиқчи тумани ғолиб деб топилди.

Анъанага айланган танлов

Танлов вилоятда анъанавий тарзда турли йўналишларда ўтказиб келинади. Унда энг яхши бадиий дастурлар билан иштирок этган Балиқчи, Избоскан ва Шаҳрихон туманларига 1 млн. сўмдан пул мукофоти берилди.

Вилоят ҳокими А.Усмоновнинг қарорига кўра бу йил ҳам танлов уюшқоқлик билан ўтказилади. Ташкилий қўмита ҳамда ҳакамлар ҳайъати тасдиқланган.

Абдулҳай ЮНУСОВ,
«Ishonch» мухбири

Яқинда Сирдарё вилояти марказида етим қолган норасидаларга мўлжалланган «Болалар шаҳарчаси» бунёд этилди. У Гулистон шаҳрининг 5-мавзесида жойлашган.

Савобни ҳар куни қил

Мазкур муассасанинг аввалги меҳрибонлик уйидан фарқи шундаки, бу ерда 10 та коттеж қурилган. Уйларнинг ҳар бирида ўнтадан бола тарбиячи билан бирга яшайди. Асосий мақсад — чинакам олиавий муҳитни яратишдир.

«Болалар шаҳарчаси»ни моддий қўллаб-қувватлаш бўйича тузилган «Меҳржон» жамоатчилик жамғармасининг бош таъсисчиси вилоят ҳокимлиги; электр станцияси, «Гулистон нефт базаси» унитар корхонаси, «Қишлоқхўжаликкимё» акциядорлик жамиятининг вилоят филиали, «Гулистонэкстрактёғ», «Оқолтиндон» ва «Ховосдан» каби очиқ акциядорлик жамиятлари жамғарманинг васийлари этиб белгиланди.

Пиримқул ДЎСТМАМАТОВ,
«Ishonch» мухбири

Аҳолининг омонатларини жалб қилиш бўйича республика тижорат банклари ўртасида ўтказилган нуфузли танловда «Ўзсаноатқурилишбанк» Қашқадарё вилояти минтақавий филиалининг Китоб минибанки муваффақиятли иштирок этиб, асосий йўналишлардан бирида ғолибликни эгаллади.

Кўрик-танлов ғолиби

Фуқароларга намунали хизмат кўрсатаётган мазкур молия муассасаси «Қишлоқ жойларида аҳоли омонатларини жалб қилиш бўйича йилнинг энг яхши минибанки» дея эътироф этилди ва махсус диплом ҳамда қимматбаҳо совға билан тақдирланди. Минибанк бошқарувчиси Отабек Юсуповнинг таъкидлашича, ўтган бир йил ичида мижозлар сони икки бараварга ошиб, аҳолининг банк хизматларига ишончи ва талаби ортиб бормоқда. Қишлоқ аҳлига тадбиркорлик ва кичик бизнесни ривожлантиришда имтиёзли кредитлар ажратилмоқда.

Иззат ҲИКМАТОВ,
«Ishonch» мухбири

Жамоа шартномаси: у қандай бажарилмоқда?

Меҳнаткаш ҳимояси – бош вазифа

Режа, иш самарадорлиги ва албатта олинган даромад ҳақида кўп ва хўп гапирамиз. Лекин ўйлаб қаралса, буларнинг барчаси меҳнат кишисининг ҳуқуқ ва манфаати муносиб тарзда ҳимоя қилинган тақдирдагина амалга ошади.

Бунда иш берувчи ва меҳнат жамоаси ўртасида тузилган жамоа шартномаси асосий омил ҳисобланади. Йил сайин ушбу масалага эътибор кучайиб бораётгани ҳам аслида шундан. Таъкидлаш жоизки, Ўзбекистон алоқа ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши ва унинг жойлардаги бирлашган касаба уюшма қўмиталари нафақат жамоа шартномасини имзолаш, шунингдек, унинг қай тахлит бажарилиши устидан муттасил назорат ўрнатган. Ўтган йили жамоа шартномаларининг бажарилиши юзасидан меҳнат жамоалари йиғилишларини ўтказиш жадвали ишлаб чиқилган бўлиб, шу кунгача тўртта вилоятда шундай тадбир ташкил этилди.

— 2008 йили жамоа шартномаси «Сурхондарё телеком» филиали ходимларини ижтимоий муҳофазалашда муҳим аҳамият касб этди, — дейди корхона раҳбари Рустам Тўхтамишев конференцияда. — Хусусан, тунги сменада ва байрам кунлари ишлаганда ҳамда меҳнат таътилига чиққанда ходимларга шартномада белгиланган имтиёзлар тўла-тўкис берилди.

«ЎзИ-Термиз» филиалида бўлиб ўтган конференцияда эса даромадни ошириб бориш ҳисобига сидқидилдан ишлаётган ходимларни рағбатлантириш, қўшимча хизмат турларини тарғиб қилишни йўлга қўйиш каби долзарб вазифаларга эътибор қаратилди.

Бундан ташқари, «Ўзбектелеком» акциядорлик компанияси, «Ўзбекистон почтаси» очиқ акциядорлик жамияти ва «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компанияси Сирдарё, Бухоро ва Навоий филиалларида ҳам шундай тадбирлар бўлиб ўтди. Уларнинг барчасида амалга оширилган ишлар муҳокама қилиниб, ютуқларни оммалаштириш учун йўл-йўриқлар берилди. Камчиликларни бартараф этиш чоралари белгилаб олинди.

Клара МУҲАМЕДЖАНОВА,
Алоқа ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг бўлим бошлиғи

■ Жавоб

Ургут туман «Мирзақишлоқ» маҳалласида яшовчи Б.Мўминовнинг таҳририятга йўллаган хати туман прокуратураси томонидан ўрганиб чиқилди.

Жиноят иши қўзғатилди

Аниқланишича, «Янгиариқ ҳамкор техсервис» ММТП ҳисобида бўлган 6 турдаги баланс қиймати 31.409.762 сўмлик техника воситаларининг 1.421. 000 сўмлик 21 турдаги эҳтиёт қисмлари талон-торож қилинган.

Мазкур ҳолат бўйича «Янгиариқ ҳамкор техсервис» ММТП мансабдор шахсларига нисбатан ЖКнинг 167-моддаси 2-қисми «г» банди билан жиноят иши қўзғатилди.

А.ИМОМОВ,
Ургут тумани прокурори, адлия маслаҳатчиси

■ «Инсонга наф келтириш - олий бахт» танловига

Таниқли адиб Эркин Аъзамнинг асарларидан бирида «Нотаниш одамларнинг ҳаммаси бир-бирига ўхшайди» деган мазмундаги жумлани ўқиган эдим. Хўш, танишлар-чи, дўст-қадрдонлару эл-юрт назаридаги инсонлар-чи? Умримиз фасллари улар билан обод. Қай бирларини нуқул тўй-маъракаларда учратамиз, баъзиларини эса оғир кунларда... Қуйида ана шундай юртдошларимиздан бири, касаба уюшма фидойиси Шуҳрат Халилов фаолияти хусусида ҳикоя қиламиз.

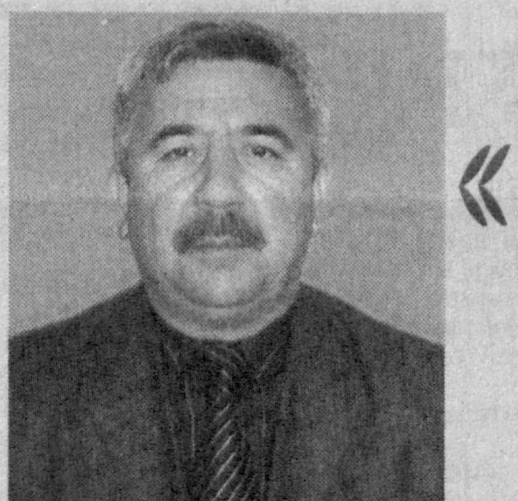

«Тақдирин қўл билан яратур инсон...»

У 1959 йил 23 февралда Кармана яқинидаги Бешкент қишлоғида яшовчи иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси Раҳим Халилов хонадонида дунёга келди. Бундан аввал икки ёш ўғли қизамиқдан вафот этган отанинг кўнгли тоғдай кўтарилди. Шоир Шуҳрат асарларининг мухлиси бўлган бу инсон яхши ният билан чақалоққа Шуҳрат деб исм қўйди. Уни Ҳалима ва Муҳаббат исмли опалари кўтариб катта қилишди.

Шуҳрат ўрта мактабни битириб, Тошкент давлат университетининг география факултетига ўқишга кирди. Университет томонидан Ғарбий Тяншан бўйлаб ташкил этилган «Чотқол-Чорвоқ» географик экспедицияси таркибида Ўзбекистоннинг энг сўлим гўшалари, энг юксак тоғларини кезиб чиқаркан, ватан туйғусини янада теран ҳис қилди. 1979 йили ҳарбий хизматни тугатиб, Карманадаги Фурқат номли мактабда педагогик фаолиятини бошлади. Изланувчан мутахассис Навоий туман ижроия қўмитаси ҳузуридаги тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамияти масъул котиби этиб тайинланди. 1992 йили давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Навоий вилоят кенгаши раиси этиб сайланди. 1995 йили кўп йиллик изланишлар самараси ўлароқ устози Ахтам Ҳотамов билан биргаликда тайёрлаган Кармана тарихига оид «Йиллар садоси» китоби «Адолат» нашриётида 10 минг нусхада чоп этилди. Муҳими шундаки, Кармана тарихини ўрганаётган ёшлар, ҳатто олимлар ҳам ҳозиргача бу китобдан муҳим манба сифатида фойдаланишади. 1998 йили Молдовада ўтган халқаро касаба уюшмалари тармоқ конфедерацияси, Россияга хизмат сафари унинг фаолиятида ёрқин из қолдирди. Ҳиндистонда бўлиб, афсонавий Тожмаҳални зиёрат қилди. Хорижлик ҳамкасблари билан тажриба алмашди.

Бу орада анча йиллардан буён тўплаб келаётган ҳикматли сўзлар, афсоналар, ривоятларни жамлаб «Ибратомуз ҳикматлар» номи билан тўплам нашр эттирди.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси «Ishonch» гаетасининг «Энг фаол муаллифлар»и рўйхатидан қайта-қайта ўрин олди. Шуҳрат Халиловнинг умр дафтари ҳар йили яхши ишлари билан зийнатланиб борди.

...Танишми, бегонами, ҳар қандай одамнинг ҳаёти ўзгалар учун нимаси биландир қизиқарли. Тўғри, бандасининг яшаган ҳар куни бир китоб. Ҳатто умрнинг бир куни ҳақида асарлар ҳам яратилган. Масалан, ёзувчи Фёдор Колунцевнинг 1970-йилларнинг охирида ёзилган «Тонг, кун, шом» деган романи бор. Крилов айтганидек, «Тарихда мисоллар жуда кўп бунга...».

Замондошимиз Шуҳрат Халилов ҳаётининг муҳим қисми касаба уюшмалари тизими билан боғлиқ.

— Айни пайтда, — дейди Шуҳрат Халилов, — давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Навоий вилояти кенгаши таркибида 196 та бошланғич ташкилот бўлиб, 10 мингдан ортиқ аъзомиз бор. Асосий вазифамиз уларни ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоялаш, хавфсиз меҳнат шароитини яратиш учун иш берувчилар билан муносабатларни тўғри йўлга солиш, жамоа шартномаси ижросини назорат қилиш. Учрашув ва давра суҳбатларида, матбуот орқали касаба уюшма аъзоларига ҳуқуқий маслаҳатлар берамиз. Ҳар йили турли муаммоларни ҳал этишга тўғри келади. Бундай пайтда амалдаги қонун талабларига тўлиқ риоя қилинса олам гулистон.

Касаба уюшма аъзоларининг қувончу ташвишлари билан яшаётган Шуҳрат Халилов ҳозир айни куч-ғайратга тўлган, эртанги кунга чексиз умид билан боқаётган ёшда.

Кексанинг ёшларга айтадиган бир гапи бор. Биз ҳам уни Шуҳратга айтиб қоламиз: «Сен юз ёшга ет, ўша кунларни биз ҳам кўрайлик!».

Одил ҲОТАМОВ

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши қошидаги

Курортлар бошқармаси

Мустақил давлатлар ҳамдўстлиги ҳудудида жойлашган Кисловодск шаҳридаги «ЎЗБЕКИСТОН» ва Ялта шаҳридаги «ЎЗБЕКИСТОН» санаторийларига йўлланмалар сотади. Бу сиз учун жуда қулай имконият.

Сизга сиҳат-саломатлик ва кўнгилли ҳордиқ тилаймиз!
Мулоқот учун телефон: 256-85-68, 256-78-15

Касаба уюшмалари ҳаётидан

Ҳар куни қадрдон корхонамга келар эканман, ишчи-хизматчиларнинг чеҳрасидаги мамнунлик, иштиёқдан дилим яйрайди. Кайфиятга кўп нарса боғлиқ. Агар инсон ҳаётидан, касбидан, эришаётган натижаларидан мамнун бўлса, жўшиб меҳнат қилади.

Мақсадимиз — элга наф келтириш

Корхона раҳбарияти ва бошланғич касаба уюшма қўмитаси ҳамкорлигининг натижаси бўлмиш ижтимоий-иқтисодий ва касбий муносабатларни тартибга солувчи 2007-2009 йиллар учун тузилган жамоа шартномаси асосий иш дастуримизга айланган.

Жамоамизнинг 450 нафар ишчи-хизматчиси Сурхон воҳасининг Термиз шаҳри ҳамда Ангор, Термиз, Шеробод, Бандихон, Қизириқ, Жарқўрғон, Музработ туманларида жойлашган 7 мингдан зиёд ишчи-хизматчиларга намунали хизмат кўрсатиб келмоқда. Ишчиларимизнинг ҳамжиҳатлиги ва тадбиркорлиги туфайли йилдан-йилга фаолиятимизда туб бурилишларга эришаяпмиз. Иш унумдорлиги ортиб бормоқда. Меҳнатига қараб ҳар бир ишчини рағбатлантириш, қулай иш шароити яратиш борасида ҳам яхши натижалар қўлга киритилаётир. Ўртача иш ҳақи 266 минг сўмга тўғри келмоқда. Бундан ташқари, уларни махсус кийим-бош билан таъминлаганмиз. Дам олиш хоналари замонавий жиҳозланган.

Ҳар бир байрам ҳамда қувончли кунларда бир пиёла чой устида фахрийларимиз билан учрашувлар ташкил этиб, кўнгилочар тадбирлар ўтказаяпмиз. Яқинда корхонада ишлаб нафақага чиққан 30 нафар устозларимизнинг ҳар бирига 84 минг сўмдан моддий ёрдам бердик. Саховатимиздан Тамара Фролова, Муҳаббат Расулова, Ҳалима Ибрагимова каби фахрийларимизнинг боши осмонга етди.

Термиз шаҳрида яшовчи 14 ёшли Шаҳноза Фозилжоновага соғлигини тиклаши учун 100 минг сўм миқдорида моддий ёрдам кўрсатдик. Бойсундаги 12-Меҳрибонлик уйи тарбияланувчиларига ҳам ҳомийлик ёрдами берилди. Бундан ташқари, Болалар спортини ривожлантириш жамғармасига 22 миллион 400 минг сўм, от спортига 1 миллион, «Кураш» жамғармасига 6 миллион сўмлик ҳомийлик ёрдами кўрсатилди.

Булар кенг қамровли иш фаолиятимизнинг атиги бир қирраси, холос. Мақсадимиз аниқ, у ҳам бўлса ишчи-хизматчиларимизнинг турмуши яхшиланиши учун янада фидойилик кўрсатиб ишлашдир.

Абдували НОРҚУЛОВ,
Термиз нефт-база унитар корхонаси бошланғич касаба уюшма қўмитаси раиси

Етакчи минбари

Корхонамиз фахри

Меҳнат — бахт ва омад калити. Яқинда акциядорлик жамиятимизда ёш ишчи ва хизматчиларимиз учун ибрат бўладиган тадбир ўтказилди. Унда корхонамизнинг мураккаб эфирлар, ўсимликларни кимёвий ҳимоя қилиш воситалари, минерал ўғитлар (суперфосфат) ишлаб чиқариш цехи смена устаси Ориф Шодиевга давлатимиз томонидан «Шуҳрат» медали берилганлиги алоҳида эътироф этилиб, Орифжон ва у каби оддий ишчиларнинг ҳалол меҳнати шарафланди. Кези келганда шуни айтиб ўтиш жоизки, юрт равнақи йўлида қилинаётган самарали меҳнат эътиборсиз қолдирилмаяпти.

Айнан шу корхонада бахтини топган ишчи Ориф Шодиевнинг камтарона меҳнати қай даражада эътироф этилаётгани бунга бир мисол.

Бухоро шаҳрида ўз касби сир-асрорларини ўрганиб қайтган йигит 1986 йилда Навоий «Электркимёзаводи» ҚК-ЕАЖ «Фазалон» ишлаб чиқаришнинг оқава сувларни тозалаш ва утилизация қилиш цехига ишга кирди. 1993 йилга келиб уни инцектицид, гербецид ишлаб чиқариш учун хом ашё қабул қилиш цехига буғлантириш аппаратчиси вазифасига ўтказишди. Малакаси ошган сайин Орифжон янада масъулият билан ишлай бошлади. 2000 йилдан буён у мураккаб эфирлар, ўсимликларни кимёвий ҳимоя қилиш воситалари, минерал ўғитлар (суперфосфат) ишлаб чиқаришда синтез аппаратчиси ва смена устаси. Илгарилари бундай масъулиятли вазифа маҳаллий миллат вакиллари саналмиш Ориф тенги ёшларга камдан-кам ҳолларда топшириларди.

Ориф Шодиев меҳнат қилаётган цех корхонанинг асосий ишлаб чиқариш цехларидан бири бўлиб, эришилаётган барча ютуқларда айнан уларнинг улуши беқиёс. Қолаверса, Орифжонга эндиликда ўз касбининг билимдони, ёшларнинг устози сифатида қарашади. Отабек Давронов, Азимжон Ўролов, Шавкат Саманов, Отабек Орипов, Воҳид Нурбоев, Умиджон Шодиев каби ёшлар унинг меҳрини ҳис этиб ишлашмоқда.

Бир сўз билан айтганда, меҳнатга кўнгил боғлаган ёшларимиз асло кам бўлишгани йўқ. Мавсумий жараёнларда 300 минг сўмдан зиёд маош олишади. Саломатликларини тиклаш, кўнгилли дам олиш ва меҳнат таътили давомида турли сиҳатгоҳларда соғломлаштирилиши доимий диққат-эътиборимизда. Эркин ва ҳимояли меҳнат учун зарур шароитлар яратиб берилган.

Л. КАМОЛОВА,
Навоий «Электркимёзаводи» қўшма корхонаси ёпиқ турдаги акциядорлик жамиятининг бошланғич касаба уюшма қўмитаси раиси

Фаолларимиз ҳақида ҳикоялар

Дарвоза очилиб, ҳовлига кириб келаётган йигитга кўзи тушган Мирзарайим бобо қувониб кетди.

Кўнгилга шодлик улашиб

— Келинг, Эргашжон, хуш келибсиз, — қучоғини очиб йигитни бағрига босди. — Раҳмат сизга, умрингиздан барака топинг. Биздек қарияларни йўқлаб турганлар асло кам бўлмасин.

Бобо меҳмонни дастурхонга таклиф қилди, қизғин суҳбат бошланди. Юрт тинчлиги, эл осойишталиги, қишлоқларимизнинг ободонлашиб бораётганлиги ҳақида гурунглашишди. Бир пиёла чой устида Эргаш Алламуродов кекса ўқитувчи, салкам тўқсон ёшли фидойи инсон Мирзарайим бобога қўмитанинг совға-саломини топширди.

Таълим ва фан ходимлари Зомин туман бирлашган касаба уюшма қўмитасининг раиси Эргаш Алламуродовнинг фаолиятида ана шундай қувончли дақиқалар кўп учрайди. Тизимда узоқ йиллар меҳнат қилган фахрийларни турли байрамлар арафасида йўқлаб туради. Албатта, бундай эътибордан кексаларнинг кўнгли тоғдай кўтарилади.

— Бирлашган касаба уюшма қўмитамизнинг 74 та бошланғич ташкилоти бор, — дейди Э. Алламуродов. — Уларга 3965 нафар аъзо бирлашган. Қўмитамиз соҳа ходимлари манфаатига хизмат қилиб келмоқда.

Дарҳақиқат, таълим соҳасида туманда амалга оширилаётган бирор тадбир йўққи, унда бошланғич касаба уюшмаси иштирок этмаса. «Ёшлар йили» давлат дастурининг ижросини таъминлаш мақсадида «Ёшлар — ватан таянчи», «Нафосат элчилари», «Меҳнат хавфсизлиги — фаровонлик кафолати» каби ранг-баранг тадбирлар ташкил этилди. Бундан ташқари, соҳа ходимлари ўртасида спорт мусобақалари, турли танловлар, илғор ходимларни республикамизнинг турли зиёратгоҳларига саёҳатга олиб чиқиш каби тадбирларга кенг ўрин берилди.

Қўмита Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили муносабати билан таълим масканларида ободонлаштириш ишларига эътиборни кучайтирмоқда. Давлат дастури асосида қурилган ва таъмирланаётган мактаблар қишлоқларимизга ўзгача кўрк бағишламоқда. Тумандаги 74 та мактабнинг деярли барчаси қайтадан қурилди ва таъмирланди. Уларни асраб-авайлаш, меҳнат хавфсизлигини таъминлаш, соҳа ходимларининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, манфаатларини ҳимоя қилиш борасида касаба уюшма қўмитаси қизғин иш олиб бормоқда. Бу каби тадбирлар қишлоқларимиз тараққиётига, фарзандларимизнинг баркамол вояга етишига хизмат қилади.

Абдусаттор СОДИҚОВ

Самарқанд

Тараққиёт — фаровонлик кафолати. Иқтисодий ислоҳотлар маҳсули қишлоқларда бўй кўрсатганига анча бўлди. 2008 йили биргина Самарқанд вилоятидаги 77 та аҳоли пункти шаҳар типидаги қўрғонлар тоифасига киритилди.

Саноат ривожланмоқда

Халқ депутатлари Самарқанд вилоят кенгашининг 2008 йил 30 декабрдаги ўн еттинчи сессияси қарорига кўра Каттаминг қишлоғи шаҳар туркумидаги қўрғонлар тоифасига киритилди.

Икки мингдан зиёд аҳоли истиқомат қиладиган қишлоқ тарихи бир неча асрларга бориб тақалади. Бир пайтлари биттагина нураган мактаб бўлган қишлоқда мустақиллик йиллари тўртта мактаб, иқтисодиёт коллежи, аёлларни туғруққа тайёрлаш шифохонаси қад ростлади. Қумоқ ва Мўминхўжа маҳаллаларида врачлик пункти барпо этилди.

Қишлоқда кичик саноат ва ишлаб чиқариш корхоналари сони кўпайиб бормоқда. Улардан бири аҳолининг муайян қисми иш билан банд бўлган «Мираббос» кичик корхонасидир. Корхона ҳудудни қурилиш материаллари, жумладан, пишиқ ғишт ва темир-бетон конструкциялари билан таъминлаяпти.

Илгари қишлоқ аҳли автомобилларга ёқилғи қуйиш учун 25-30 километрлаб йўл босишга мажбур эди. Ҳозир қишлоқнинг ўзида АЁҚШ ҳамда автомобилларга техник хизмат кўрсатиш шохобчалари ишга туширилган.

Тадбиркор Яздон Рустамов қишлоқ марказида шарқона услубда замонавий тўйхона барпо этди. Хитойлик ишбилармонлар билан ҳамкорликда асфалт қоришма тайёрлайдиган ускуна ҳамда юк ташувчи автомобиллар олиб келди ва қишлоқ кўчаларини таъмирлаб, асфалт ётқизишга киришди. Ҳозиргача Валижон ҳамда Кичикминг қишлоқларини боғлайдиган 5 километрлик йўл асфалтланди.

Тадбиркорларимиз ёпиқ бозор ва оҳак цехи қуришни режалаштиришган. Истироҳат боғи барпо этилиши мўлжалланаётир.

Қишлоқда тўқимачилик корхонаси қурилиши режалаштирилаяпти. Фабрика ишга тушгач, 300 нафар хотин-қиз иш билан таъминланади.

Баҳодир РУСТАМОВ
Каттақўрғон тумани

Тараққиёт ва фаровонлик

Ўтган йилда:

Вилоятда халқаро, республика ва маҳаллий аҳамиятга эга бўлган 400 км.га яқин йўлда қайта қуриш, тўлиқ, ўрта ва жорий таъмирлаш ишлари амалга оширилди.

Вилоятдаги 1075 та маҳаллада 22 мингдан зиёд янги оила қурилди. 2678 та ёш оила 8 млрд. 327 млн. 700 минг сўм миқдорида ипотека, истеъмол ва микрокредитлар билан таъминланди. Янги оила қурган ёшлар учун 900 минг $м^2$ уй-жой барпо этилди.

Қишлоқ аёллари учун 24.680 та иш ўрни яратилди. 1035 нафар хотин-қизга тадбиркорликни йўлга қўйиши учун 12 млрд. 658 млн. сўм миқдорида кредит берилди. 1116 та касаначилик иш ўрни яратилди.

Қишлоқларда 6 та мактаб биноси қурилди. 69 та мактаб реконструкция қилиниб, 47 та мактаб капитал таъмирдан чиқарилди. 1245 ўринли 2 та лицей, 16 та коллеж бунёд этилди. Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси ҳисобидан 34 та мактабга спорт зали қуриб берилди.

Тойлоқда юздан зиёд қишлоқ бор. Уларда 148 минг аҳоли истиқомат қилади. Бугун ўзгаришга, янгиланишга юз тутмаган қишлоқ йўқ ҳисоби.

Қишлоқ тафти

Хўжаюз қишлоғи аҳли асосан деҳқончилик билан шуғулланади. Гўшанинг эртаси порлоқ. Гарчанд шаҳардан олис бўлса-да, аҳоли тоза сув ҳамда табиий газ билан тўлиқ таъминланган. Вилоятда биринчилардан бўлиб замонавий маҳалла маркази шу ерда қад ростлади. Сўлим ва баҳаво гузарда қатор маиший хизмат шохобчалари, савдо дўконлари, спорт мажмуалари бор. Замонавий типдаги врачлик пункти сўнгги русумдаги тиббий асбоблар билан таъминланган.

Ўтган йили маҳалла гузарида Европа Иттифоқи ва Ўзбекистон ҳамкорлигининг «Келажак ҳақида бугундан ўйла» дастури доирасида «Ёшлар маркази» ташкил этилди. Унда ёшлар учун барча шарт-шароит, жумладан, компютер саводхонлиги, шахмат-шашка тўгараклари ва спортнинг бир неча тури билан шуғулланиш имкони яратилган. Бундан ён атрофдаги Қарабчи ва Гул қишлоғи ёшлари ҳам баҳраманд бўлишаяпти.

Туманимизда 15 дан ортиқ маиший хизмат кўрсатиш шохобчаси иш бошлаган. Кейинги пайтда ўнта қишлоқ мактаби қайтадан бунёд этилди. Қишлоқлараро йўллар таъмирланди.

Қиш оёқлаб, кўклам мўралаётган шу кунларда ҳамқишлоқлар дилига эзгу ниятларни туккан. Ҳар бир хонадон, ҳар бир киши кўчат ўтқазиб, боғ яратишга астойдил шайланган.

Азим АКРОМОВ,
Тойлоқ туман агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшма кенгаши раиси

Кўмакдош фермерлар

Бугунги кунда тадбиркорлар қишлоқларни ободонлаштириб, маҳалладошлари корига яраяпти. Иштихон туманидаги «Ҳосил» фермер хўжалиги раиси Аваз Ҳосилов ўтган йили 56 гектар ерга пахта, 28 гектарга ғалла экканди. Режадан ортиқ етиштирилган 116 тонна ғалла фойдага қолди. 10 нафар ишчисига тарқатди. 3 нафар ходимга қорамол олиб берди. 5 нафар кам таъминланган ҳамқишлоғига доимий ёрдам кўрсатиб келади. Бундай намунали ишлари туфайли 2008 йили «Меҳнат шуҳрати» ордени билан тақдирланди.

Оқдарёлик фермер Малоҳат Зайниева 50 бош қорамол ва 50 бош қўй сотиб олиб, 10 кишини иш билан таъминлади.

Икки йилдан буён мактабгача таълим муассасалари ва касалхоналарга сут маҳсулотлари, гўшт етказиб беряпти. Келгусида маҳсулотни қайта ишлашни йўлга қўймоқчи.

Шулар қаторида туманимиздаги «Фарҳод-С» фермер хўжалиги раиси Ҳамид Тоғаев ҳам деҳқончиликда ер олиб, ўзини синаб кўрди. Ишлари юришиб кетгач, топган даромадини ҳамқишлоқлари билан баҳам кўришга одатланди.

Фермер кам таъминланган оилалар, ногиронлардан ёрдамини аямайди. Халқаро ногиронлар куни муносабати билан қишлоғидаги 4 нафар ногиронга аравача совға қилиб, уларнинг дуосини олди. Ҳудудда яшаётган 100 нафар кам таъминланган оиланинг ҳар бирига 25 минг сўмдан кўмак кўрсатди. Ҳамқишлоқлари ундан мамнун.

Ражаб ШАРИПОВ,
Самарқанд туман Аграсаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси кенгаши молия бўлими мудири

Кўчалар чорлайди...

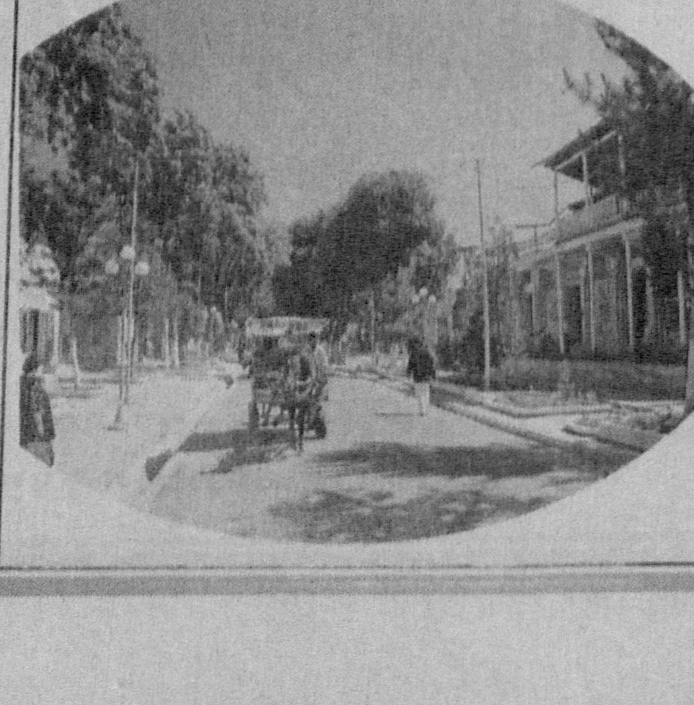

Машойихлар буюклар қишлоқда туғилади дея бежиз айтишмаган. Бир-бирининг сир-асрорини, ютуғу камчилигини теранроқ кўра билиш қишлоқликларга хос хислат.

Қоратепа, Мингбулоқ, Терсак қишлоқлари залворли тоғлар қўйнида жойлашган. Бир пайтлари адирлар оша ўрмалаб келган автоулов кўпчиликда қизиқиш уйғотар, ёшу кекса бу мўъжизага маҳлиё бўлишарди. Бугун тараққиёт шу даражага етдики, ёшгина бола ҳам дунё билан тиллашмоқда.

Ёшлигимиз Қоратепа сув омборига қуйиладиган сойларни кечиш билан ўтди. У ёқ-бу ёққа чиқадиган бўлсак, қишин-ёзин сой кечиб сафарга отланардик. Беш-ўн чақиримлаб йўл босиб, мактабга қатнардик. Ҳозир қишлоқда 2 та мактаб бор. Улар замонавий жиҳозлар билан таъминланган.

2006 йили қишлоғимизда маиший хизмат кўрсатиш коллежи ишга туширилди. Бу ерда 750 нафар ўқувчи компютер дастурчиси, сартарош, тикувчи, радиотехника устаси йўналишлари бўйича билим олаяпти. Яқинда аҳолига яна бир қулайлик яратилди. Врачлик пункти ишга тушди.

Аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш мақсадида 4 та артезиан-қудуғи қазилди. Қоратепа ва Зинак қишлоқлари орасидаги 2 километрлик йўл таъмирланиб, янги кўприк барпо этилди.

Шаҳарникидан қолишмайдиган кенг ва равон кўчаларимиз бор. Кўплаб савдо ва маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари аҳолига кўнгилдагидай хизмат кўрсатмоқда.

Улаш ЖАББОРОВ,
Ургут туман Қоратепа маҳалла фуқаролар йиғини раиси

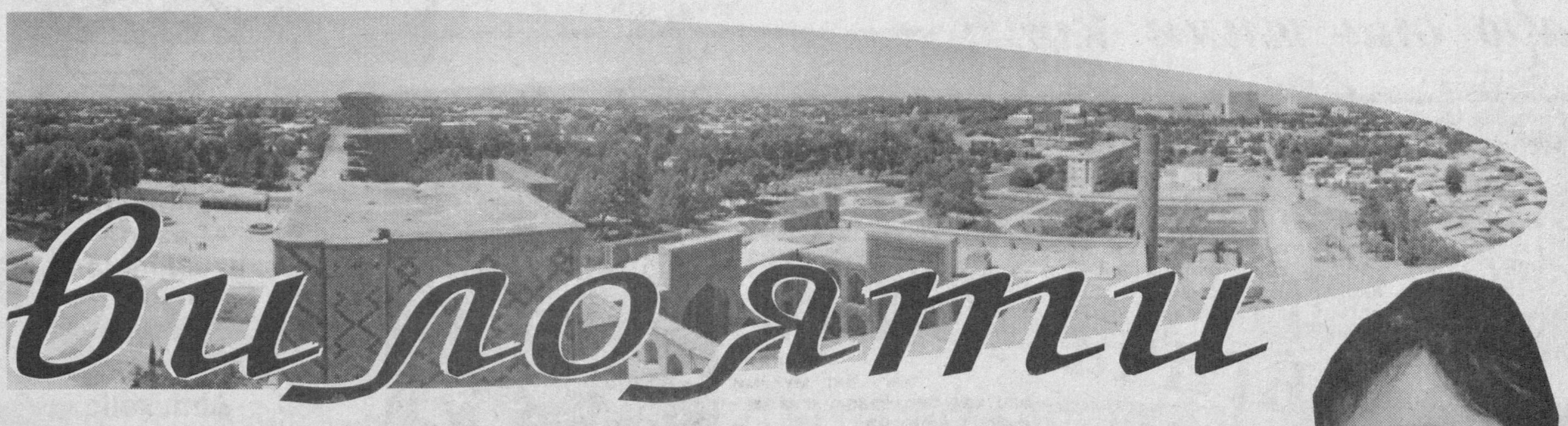

вилояти

Вилоят миқёсида ўтказилган меҳнат ярмаркасида 5161 нафар қишлоқ аҳли ишли бўлди. Хўжаликлараро ички йўлларни таъмирлашга 1 млрд. 215 млн. сўм, аҳолини ичимлик суви билан таъминлашга эса 1 млрд. сўм сарфланди.

215,2 км. масофага ичимлик суви, 72 км. табиий газ қувури тортилди. Қишлоқларнинг 88 фоизи табиий газ ва ичимлик суви билан таъминланди.

68 та чакана савдо шохобчаси, 43 та модалар ателеси, 88 та сартарошхона, 63 та пойабзал тузатиш устахонаси, 30 та суратхона, 4 та кимёвий тозалаш шохобчаси ишга тушди. Йил мобайнида 270 дан ошиқ шохобчада аҳолига 486 млрд. 681 млн. сўмликдан зиёд хизмат кўрсатилди.

393 та замонавий қишлоқ врачлик пунктининг ҳар бирида 35 тагача иш ўрни яратилиб, 4 та тиббий пункт фойдаланишга топширилди.

Инсоннинг қўли гул. Фақатгина ҳафсала бўлса бас. Булунғур туманидаги Амриддин Маматқулов раҳбарлик қилаётган 11-мактаб ҳам ана шундай кишиларнинг саъй-ҳаракати билан мўътабар масканга айланган. Жамоа аъзолари турли дов-дарахтлар ўтқазди, гулзор барпо қилишди.

МЎЪТАБАР МАСКАН

Ободонлаштиришга астойдил бел боғлаганлар ҳаракати беиз кетмади. «Ҳудудда энг чиройли таълим муассасаси» танловининг вилоят босқичида иккинчи ўринга муносиб топилди. Ўтган йили мактабни битирган ёшларнинг 26 нафари юртимиздаги турли олий ўқув юртларига ўқишга кирди.

Мактаб рейтинг кўрсаткичи бўйича туманда биринчи ўринни эгаллаб келаяпти. Икки нафар иқтидорли ўқувчи вилоят фан олимпиадасида иккинчи ўринни олган бўлса, «Сиз тарихни биласизми?» танловида биринчи ўрин қўлга киритилди.

Қишлоқдаги бу мактаб ҳар жабҳада бошқаларга ўрнак бўлаётир.

Нарзулла ФОЗИЛОВ,
Булунғур туман Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси кенгаши раиси

Ҳаётимиз гўзаллашмоқда

Денгиз сатҳидан бир неча минг метр баландда жойлашган Қўшработ вилоятнинг энг чекка туманларидан саналади. Шўро даврида бу ҳудудда муаммолар қалашиб ётарди. Узоқ йиллар эътибордан четда қолган бу ерлар ҳам чирой очиб бормоқда. Мустақиллигимизнинг илк йиллариданоқ туман аҳолисини табиий газ билан таъминлашга киришилди.

Кейинги йилларда туман миқёсида ўндан ортиқ коллеж барпо этилди. Биргина ўтган йилнинг ўзида 2 та мактаб қайта қурилди. 13 та мактаб капитал таъмирланди, 10 та мактаб капитал реконструкция қилинди. 18 та мактабда физика, 16 тасида биология лабораториялари замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланди.

Муҳташам «Болалар спорти» мажмуи ёшларнинг севимли масканига айланган. Юзлаб ёшлар спорт билан мунтазам шуғулланишмоқда.

Тумандаги барча қишлоқларда эски фелдшер-акушерлик пунктлари ўрнини замонавий тиббий жиҳозлар билан таъминланган врачлик пунктлари эгаллади.

Тадбиркорлар ҳаракати боис узоғимиз яқин, мушкулимиз осон бўлаяпти. Илгари вилоят марказига битта автобус қатнарди. Ҳозир ўнлаб йўналишда «Исузу» микроавтобуслари қатнови йўлга қўйилган. Биз бундан беҳад мамнунмиз.

Қиличбой СИНДАРОВ,
Қўшработ туман Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси кенгаши раиси

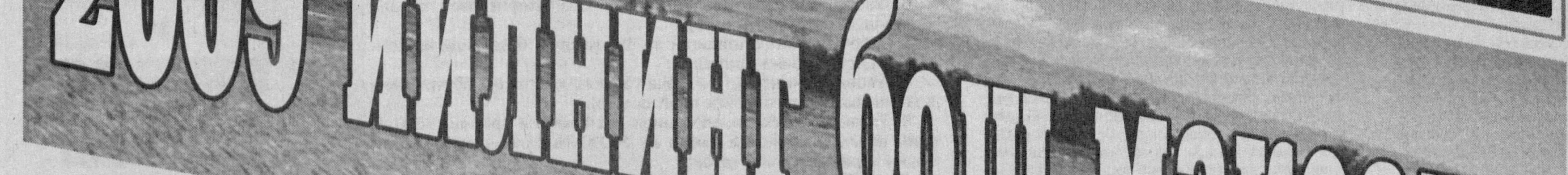

2009 йилнинг бош мақсади

Маҳалладан мамнунмиз

Маҳалла — тарбия ўчоғи. Бу ерда ёшлар камоли учун турли тадбирлар ташкил этилаётир. «Соғлом турмуш тарзи», «Соғлом авлод — келажагимиз», «ОИТС ва гиёҳвандликка қарши кураш» мавзуларида семинар ва давра суҳбатларини ўтказиш анъанага айланган.

Таъкидлаш жоизки, бугунги кунда 672 та маҳаллада «Саломатлик маслаҳат марказлари» ташкил этилган. 44 та маҳалла фуқаролар йиғинида репродуктив саломатлик маркази фаолияти йўлга қўйилган. Уларга малакали шифокорлар бириктирилган бўлиб, аҳоли саломатлигини доимий назорат қилиб туради.

Вилоят миқёсида 14 нафар ёш оилага маиший техника, мебел, 462 нафар янги оила қурганларга рўзғор буюмлари олиш учун имтиёзли кредит ажратилгани эътирофга молик.

Ўтган йили «Маҳалла» хайрия жамғармаси Пайариқ туман бўлими ташаббуси билан 56 нафар ёшларнинг никоҳ тўйи ўтказилиб, уларнинг ҳар бирига 50 минг сўмдан тўёна берилди.

Бундай эътибор ёшларни янада шижоатли бўлишга ундамоқда.

Саид ТОҒАЕВ,
Самарқанд вилоят касаба уюшмалари бирлашмаси кенгаши ходими

Меҳтарда

Мамлакатимизда халққа нафи тегадиган иш учун бел боғлаганларга йўл очиқ. Мен ҳам бундай имкониятдан фойдаланишга қарор қилдим. Туғилиб ўсган қишлоғим Меҳтар туман марказидан анча олисда. Шу боис халққа кўпроқ фойда келтирадиган, бунинг орқасидан ўзимиз ҳам даромад топадиган иш ҳақида ўйладим. Тўғри, бу ерда дўкон очсам савдони гуриллатишим мумкин эди. Аммо одамларга асқотадиган маиший хизматнинг қишлоғимизда йўқлиги боис шу ишга киришдим.

Туман ҳокимлиги бу борадаги ҳаракатимни маъқуллади. Ишларимни йўлга қўйиб олиш учун яқиндан ёрдамлашди. Ҳамқишлоқлар кўмагида цех, гўзаллик салони, пойабзал таъмирлаш устахонаси, сартарошхона очдик. Шохобчаларда ўн нафар ҳамқишлоғим иш билан таъминланди.

Қишлоғимиз оқсоқоллари тегирмонга эҳтиёж катталигини, имкони бўлса ана шунга ҳам эътибор қаратиш лозимлигини айтишди. Тез орада мўъжазгина тегирмонни ишга туширдик. 4 кишини касаначи сифатида сафимизга тортдик. Уларга шароит яратиб берилди.

Маълумки, момоларимиз хонадонда ўсиб улғаяётган ҳар бир қизнинг чевар бўлишига интилишган. Биз ҳам бунга ҳисса қўшишга интилдик. Корхонамиз қошида тикиш-бичишни ўргатадиган курс очдик. Қишлоғимизда яшовчи 20 нафар хотин-қиз бу курсга қатнашяпти. Моҳир чевар Зулфия Тоғаева уларга касб сирларини ўргатаяпти.

Келгусида бундай эзгу ишларни янада кенгайтириш ниятимиз бор.

Абдуолим БЕРДИЕВ,
тадбиркор,
Булунғур тумани

Самарқандда 20 мингта яқин оила ҳунармандчиликнинг 30 дан ортиқ тури билан шуғулланмоқда. Уларнинг 10 мингдан зиёдини ёшлар ташкил этади.

Ҳунарли хор бўлмас

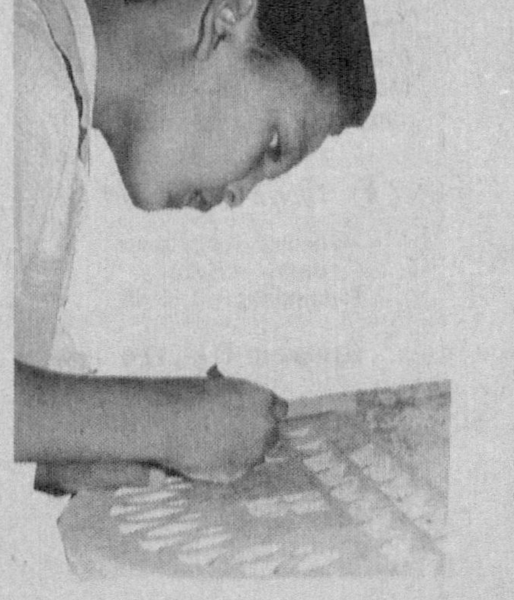

Мен ҳам ота-боболаримиз ҳунарига ҳавас қўйдим. Қишлоқда мўъжазгина устахонам бор. Яқин ўртадаги қатор маданий-маиший иншоотларга безак бераман. Ёғоч ўймакорлигига ҳавасманд ёшларга касб сирларини ўргатаман. Имкон топилди дегунча ўзим ҳам изланаман. Нақшинкор эшик ва деразалар ясаб, халқимиз корига ярашга интиламан. Бизнинг Оқдарё туманида бундай ҳунар соҳиблари кўп.

Ҳунарманд ҳеч маҳал хор бўлмайди. Вилоятимизнинг турли қишлоқларида барпо этилаётган иншоотлардан буюртмалар олиб турибмиз.

Ҳар бир устанинг ҳаётида ёрқин из қолдирадиган юмушлари бўлади. Менинг ҳам қалбимни ғурурга тўлдириб турадиган ишларим бор. Улуғбек расадхонаси, Шоҳизинда ва Мурод авлиё зиёратгоҳларининг эшик ва пештоқларини безашда қатнашдим. Бугун меҳнатим маҳсулидан кўпчилик баҳраманд бўлаётганидан хурсандман.

Жамол ЭСОНОВ,
наққош

Саҳифани «Ishonch» мухбирлари Нурулла ШАМСИЕВ ва Абдулатиф АБДУЛЛАЕВ тайёрлади

Олам ва одам

БМТда ислоҳот

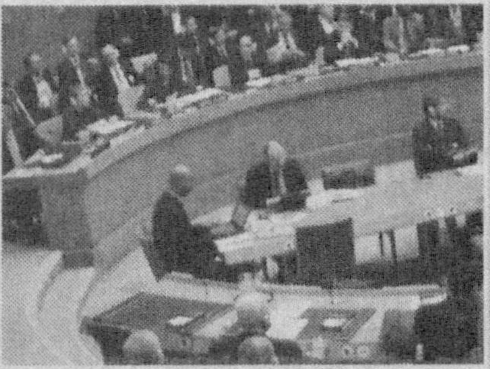

Пайшанба куни БМТда Хавфсизлик кенгашини ислоҳ қилиш бўйича музокаралар бошланди. Уларда ташкилотнинг барча 192 аъзоси қатнашиб, томонларнинг бир қарорга келиши учун бир йилга яқин вақт кетиши кутилаяпти.

Биринчи мажлисда ташкилий масала ҳал қилинди. Асосий масала муҳокамаси март ойида бошланади.

Ҳозирги вақтда ХКнинг 15 та аъзоси бўлиб, 5 таси (АҚШ, Россия, Буюкбритания, Франция ва Хитой) доимий аъзо ҳисобланади. Қолганлари эса минтақавий тамойил асосида икки йилга сайланади. Доимий аъзолар вето ҳуқуқига эга, яъни ХКнинг қарорини қабул қилишда уларнинг розилиги, албатта олиниши шарт.

Март ойида бўладиган музокараларда ХКнинг доимий аъзолари сафига Германия, Япония, Ҳиндистон, Бразилия, шунингдек, Африканинг икки давлатини (вето ҳуқуқисиз) қўшиш масаласи муҳокама қилиниши кутилмоқда.

Навбатдан ташқари саммит

Шу йилнинг 1 март куни Брюсселда Европа Иттифоқи раҳбарларининг жаҳон иқтисодий инқирозига бағишланган навбатдан ташқари учрашувини ўтказиш мўлжалланмоқда. Саммит иштирокчиларининг тўлиқ рўйхати ҳозирча маълум эмас.

Айни пайтда Полша бош вазири Доналд Туск Марказий ва Шарқий Европа давлатлари раҳбарларини Брюссел саммити олдидан учрашиб, баъзи масалалар бўйича келишиб олишга чақирди. 1 март куни эрталаб бўладиган учрашувда Чехия, Словакия, Словения, Руминия, Болгария, Латвия, Литва, Эстония раҳбарлари, шунингдек, Еврокомиссия президенти Жозе Мануэл Баррозу қатнашиши кутилаяпти.

Полшанинг Европа муаммолари бўйича вазири Миколай Довгелевичнинг гапига қараганда, ЕИ саммитида иттифоққа яқинда кирган мамлакатлардаги иқтисодий аҳвол ҳисобга олиниши керак.

Қароқчиларга қарши операция ўтказилади

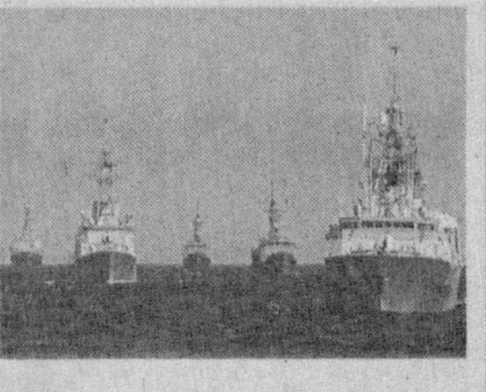

АР агентлигининг хабар беришича, НАТОга аъзо давлатлар мудофаа вазирларининг Полшада ўтказилган учрашувида баҳорда сомалилик денгиз қароқчиларига қарши ҳарбий операция ўтказишга келишиб олинди. Операциянинг номи ва НАТО кемалари айнан қандай кемаларни қўриқлаши ҳозирча ошкор қилинмаяпти.

Бундан олдин 2008 йилнинг охирида ўтказилган шунга ўхшаш операция икки ой давом этиб, ҳарбий блок кемалари БМТнинг гуманитар ёрдамини олиб кетаётган кемаларини қўриқлаган эди.

Таъкидлаш жоизки, ўтган йили Адан кўрфазида қароқчилар кемаларга юз мартадан кўпроқ ҳужум қилиб, қирқдан ортиқ кемани қўлга олишган. Сомалига қарашли сувликларда ҳарбий кемалар узлуксиз соқчилик қилаётганига қарамай қароқчиларнинг ҳужумлари ҳамон давом этмоқда.

Косово мустақил давлатми ё?..

19 феврал куни AFP агентлиги тарқатган хабар жаҳон жамоатчилиги эътиборини яна бир бор Косовога қаратган бўлса ажаб эмас. Унда айтилишича, Малдив ороллари дунё давлатлари ичида 55-бўлиб, Косово мустақиллигини тан олган. Улар орасида Албания, Черногория, Хорватия, Македония, Австралия, Канада, АҚШ каби мамлакатлар бор.

Сербия эса ҳамон Косовони ўзининг таркибидаги ҳудуд деб ҳисоблашда давом этмоқда. Россия ҳам унинг мустақиллигини тан олмаган.

Урушнинг олис садоси

«BBC News»нинг хабар беришича, Жазоирдан Италияга газ қувури ўтказиш учун Ўртаер денгизи туби тадқиқ қилинаётганда Сардиния оролидан жанубиғарброқда 1917 йили немис сувости кемаси томонидан чўктириб юборилган французларнинг «Дантон» линкори топилган.

Тадқиқотчи компания вакили Роб Ҳоукинснинг гапига қараганда, кема 1000 метрга яқин чуқурликда, яхши ҳолатда сақланган.

Француз инқилобининг раҳбарларидан бири Жак Дантон номи билан аталувчи кема 1911 йилда қурилган бўлиб, 1917 йилнинг мартида ҳалокатга учраган эди. Ўшанда унинг бортида бўлган мингдан зиёд кишининг 296 нафари ҳалок бўлганди.

Интернет хабарлари асосида Соҳиба МАМАДИЁРОВА тайёрлади

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин!

«Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталари таҳририяти жамоаси газетанинг собиқ ходими **Бўрибой НОРҚУЛОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

Ishonch 2009 yil 21 fevral
№ 22 (2581)

21-феврал — Халқаро она тили куни

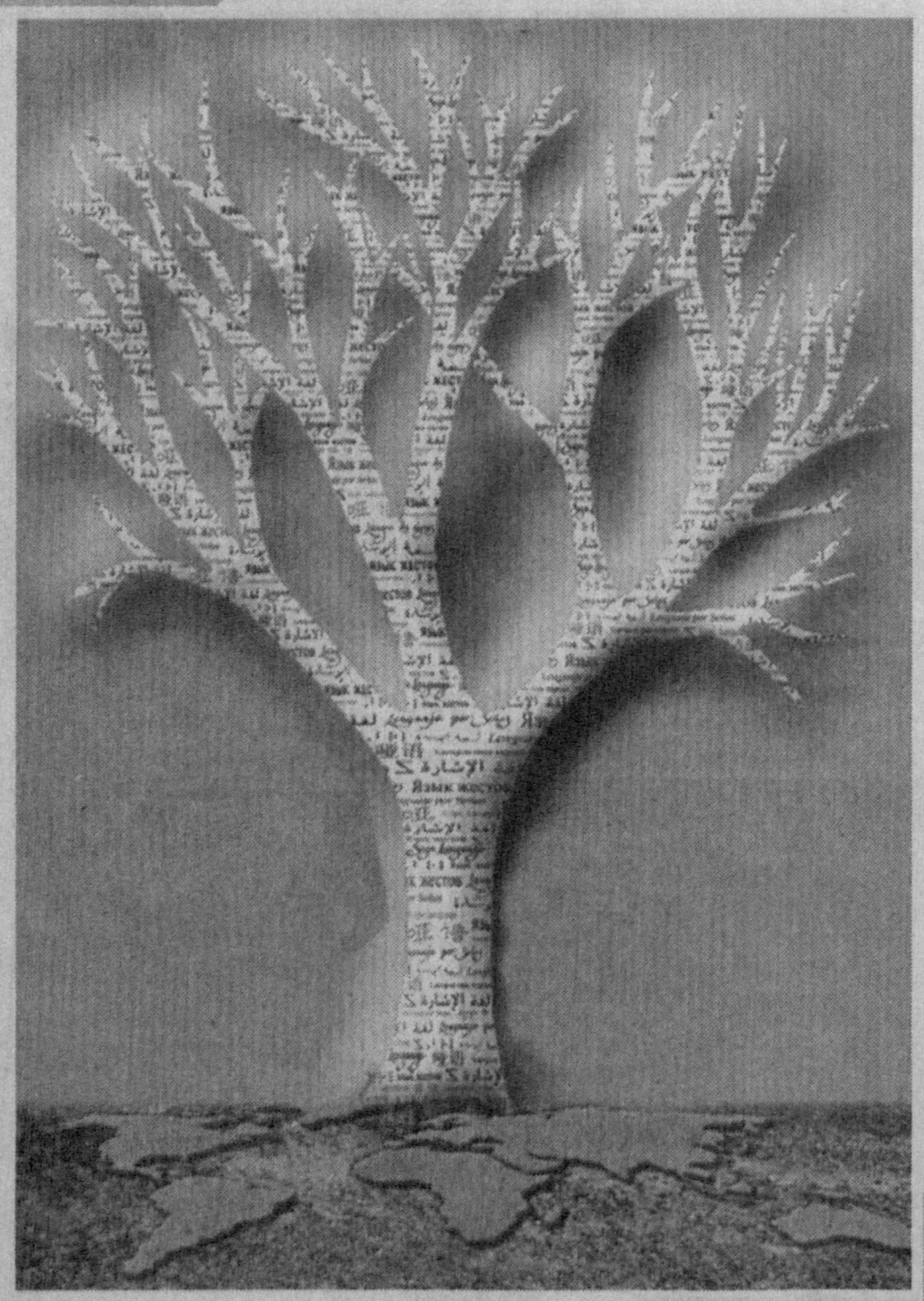

Ҳар бир тил ўзига хос жиҳатлари билан бошқаларидан ажралиб туради. Бизнинг тилда бўлгани каби бошқа тиллар ҳам ўзида халқининг ўтмишини акс эттиради.

Дунёга янгича нигоҳ

Бугун ўзбек тилига бўлган юксак эътибор билан бир қаторда хорижий тилларни ўрганишга ҳам кенг имкониятлар яратилган. Вазирлар Маҳкамасининг «Республика ўқувчи ёшларига ва мутахассисларига чет тилларни кенг кўламда ўқитиш тизимини такомиллаштириш ва унинг моддий-техника базасини ривожлантиришга оид тадбирлар тўғрисида»ги қарори бунинг яққол мисолидир. Чунки хорижий тилларни билиш жаҳон ва Ўзбекистон ўртасидаги ришталарни янада мустаҳкамлайди.

Тил билган эл билади. Дарҳақиқат, бугун тил ўрганишга қизиқиш тобора ортиб бормокда. Бу йўлда ҳар бир чет тили ўқитувчисининг зиммасида шогирдларининг хорижий тилга бўлган қизиқишини янада оширишдек масъулиятли вазифа бор. Хорижий тилни ўрганиш асносида ўша халқнинг турмуш тарзи, менталитети, маданияти, адабиёт ва санъатини ўрганиб борамиз. Нодир китобларни ўзга тилга таржима қилиш орқали халқимизни дунёга танитамиз. Психология фани чет тилини ўрганиш инсоннинг характерига ҳам ижобий таъсир этишини кўрсатмокда. Тил ўргансангиз шитоб билан ўзгариб бораётган даврда дунёнинг энг янги хабарлари билан биринчилардан бўлиб танишасиз. Турли жойлардаги асори-атиқалар ҳақида тўла тасаввурга эга бўласиз.

Британиялик олимларнинг эътирофича, иккинчи тилни ўрганиш миянинг нутқий равонликни таъминловчи қисмини ривожлантирар экан.

Яна бир гап: қанча кўп тил билсангиз, иқтисодий муаммоларингиз шунча камаяди. Натижада, дунёга янгича нигоҳ билан қарай бошлайсиз. Шу боис қийинчиликлардан чўчимай тил ўрганинг ва янги оламлар калитини қўлга киритинг. Энг муҳими эса ҳеч бир саволингиз жавобсиз қолмайди.

Муяссар САПАРБОЕВА,
Тошкент юридик коллежи инглиз тили ўқитувчиси

«Камида тўртта тилни билиш керак...»

Тил - борлиқдаги жамики махлуқлар ичида инсонгагина берилган имконият. Чунки одам оламдаги ягона онгли мавжудот, онг эса тил орқали реаллашади. Жамиятни тилсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Тараққиёт бутун инсоният тўплаган билим ва тажрибаларни жамлаш, тўлдириш асосида содир бўлади, буни эса тилсиз амалга ошириш мумкин эмас. Шунинг учун барча замонларнинг мутафаккирлари тилнинг мислсиз аҳамиятини чуқур тушунганлар, унинг жамият тараққиётидаги ролига катта баҳо берганлар. Шарқнинг улуғ шоири Алишер Навоий :

Инсонни сўз айлади жудо ҳайвондин,
Билким, гуҳари шарифроқ йўқ ондин.—

дейди.

Тараққийпарвар инсониятнинг мақсади эзгулик, тинчлик ва тенглик, маърифат ва равнақдир. Бу мақсадга эришишда тил энг муҳим омиллардан бири. Жалолиддин Румийнинг «Маснавийи маънавий» асарида шундай машҳур ривоят бор: 4 киши, 4 хил миллат вакили - форс, турк, юнон ва араб биргаликда кетаётиб, йўлдан бир дирҳам пул топиб оладилар. Шу пулни тасарруф қилиш борасида баҳс чиқади.

Баҳс узоқ давом этса-да, сафардошлар бир қарорга кела олмайдилар. Шу чоғ олдиларидан турли тилларни биладиган бир киши чиқиб мунозарага якун ясайди. Маълум бўладики, уларнинг тўртови ҳам бир нарсани - узум сотиб олишни хоҳлаётган экан. Ҳикоятнинг рамзий маъноси жуда кенг. Лекин бош маъно шуки, мақсад бир бўлса ҳам, бир-бирини тушунмаган одамларнинг ягона қарорга келиши мушкул. Бундай хулоса тарихнинг ҳамма даврлари учун зарур бўлган. Бироқ бу сабоқ биз яшаб турган 21-аср учун янаям муҳимроқ бўлиб қолди. Бугун ер юзида содир бўлаётган турли тўқнашувлар, этник ва диний можаролар, экологик хавф охири бутун инсониятни ҳалокатга судраши ҳақида гапирилмоқда. Чиндан ҳам агар она замин бутун одамзотнинг ягона уйи эканини англамасак, ўзимиз яшаб турган уйни турли баҳсу жанжаллар маконига айлантирсак, келажак хавф остида қолиши аниқ. Бошқа халқларни ҳурмат қилмасдан туриб келажакни асраб қолиш мумкин эмас. Бошқа халқларга эҳтиром шу халқнинг тилини, динини, мустақиллигини, урф-одатларини ҳурмат қилишдан бошланади.

20-аср бошларида яшаган улуғ маърифатпарвар Маҳмудхўжа Беҳбудий «Икки эмас, тўрт тил керак» деган мақола ёзади. Қайси миллат жаҳолатдан қутулишни, маърифатга эришишни, тараққий қилишни хоҳласа, тил ўрганиши, болаларига бошқа халқларнинг тилларини ўргатиши лозим деб ҳисоблайди. Яна бир ўзбек шоири Аваз Ўтар Беҳбудийдан ҳам олдинроқ ёшларга шундай хитоб қилган эди:

Ҳар тилни билув эмди бани одама жондур,
Тил воситаи робитаи оламиёндур.
Ғайри тилини саъй қилинг билгали, ёшлар,
Ким илму ҳунарлар ривожи ондин аёндир.

Тил билиш — оламни билиш демакдир. Буни яхши англаган заҳматкаш тилшунослар қадим-қадимдан турли тилларни илмий тадқиқ қилиб, луғатлар тузиб, одамларнинг тил ўрганиш борасидаги қийинчиликларини енгиллаштирганлар. Бу борада Маҳмуд Кошғарийдан тортиб Баскаков ва Радловгача, Бартолд ва Крачковскийгача, Боровков ва Юдахингача бўлган улкан шарқшунос олимлар; Порсо Шамсиев ва бошқа яна жуда кўп тил билимдонларининг инсоният олдидаги хизматини ҳеч нарса билан ўлчаб бўлмайди.

Нечта тилни билсанг, дунёга шунча эшикдан кириб борасан, деган гап бор. Чунки муайян тилни билиш шу халқ эришган хулоса ва билимларни ўзлаштириш йўлидаги биринчи ва катта тўсиқни олиб ташлайди. Мана шу нуқтаи назардан қарайдиган бўлсак, биз таҳсил олаётган Тошкент давлат шарқшунослик институтида амалга оширилаётган ишлар жуда ибратлидир. Бу ерда бир неча тил бўйича етук мутахассислар тайёрланади. Айни пайтда биз Европа тиллари бўйича ҳам сабоқ оламиз. Яна бир нарсани таъкидлаш керак: бизда тил билан бирга бошқа халқларнинг тарихи, иқтисоди, сиёсати, бугунги ҳаёти, анъана ва урф-одатлари ҳақида ҳам мукаммал билим берилади. Билим ва малакасини ошириш мақсадида ҳар йили ўнлаб талабалар хорижий мамлакатларга юборилади. Устозларимизнинг аксарияти бир неча соҳа мутахассисидир.

Халқимиз тарихида миллий тилга иккинчи даражали тил сифатида қаралган даврлар ҳам бўлди. Аммо миллатнинг жонкуяр, тараққийпарвар фарзандлари ҳамиша бунга қарши курашишган.

15-асрда туркий тилнинг бой ва гўзал тил эканлигини исботлаб берган киши Алишер Навоий бўлди.

Турк назмида чу мен тортиб алам
Айладим ул мамлакатни якқалам,

— деб ёзади шоиримиз «Лисон ут-тайр» достонида ифтихор билан.

20-аср бошларида шундай ҳаракат маърифатпарвар жадидлар томонидан амалга оширилди. Абдурауф Фитратнинг «Тилимиз» мақоласида жадидларнинг тил соҳасидаги қарашлари тўла акс этган. Унда тил софлиги, миллий тилнинг қонуний ҳақ-ҳуқуқи, тараққиёти масалалари кўтариб чиқилди.

Яқин тарихимиз ҳам бир неча миллий тиллар қаторида ўзбек тили учун инқироз даври бўлди. Халқнинг Эркин Воҳидовдай куюнчак шоирлари «Она тилим ўлмайди» деб куйдилар, куйладилар. Мустақилликнинг ғалабаси 1989 йилда ўзбек тилига давлат тили мақомининг берилишидан бошланди десак, хато бўлмайди.

Бугун Ўзбекистонда бир неча миллат вакиллари истиқомат қилади. Уларнинг барчаси Ўзбекистонни ватан деб билади. Бир-бирига ҳурмат билан қараш, бир-бирининг тилини ўрганиш, қадриятларини эъзозлаш бизда ҳаётнинг оддий, аммо қатъий қоидаси ҳисобланади. Бизнинг мақсадимиз - маънавий юксак қадриятларни асраш, тили, дини, ирқи, ижтимоий келиб чиқишидан қатъи назар инсонни эъзозлаш, маърифатга интилишдир.

Тилга эътибор - элга эътибор деган нақл бор. Бу халқимиз миллатнинг энг муҳим, барқарор белгиларидан бири тил эканлигини жуда қадимдан англаганини кўрсатади. Ўз тилини севмоқ - ўз элини севмоқ; ўзга тилга ҳурмат эса шу тил эгаси бўлган миллатга ҳурмат демакдир.

Шарқдаги буюк ҳақиқатга кўра ҳали одам ҳам, олам ҳам яралмасдан олдин сўз бунёд бўлган. Бас, сўзда илоҳий нафас бор экан, тилга, сўзга бефарқ бўлишга ҳаққимиз йўқ.

Афифа ҒАНИЕВА,
ТДШИ талабаси, Алишер Навоий номидаги стипендия соҳиби

Ўзбек компютер лингвистикаси

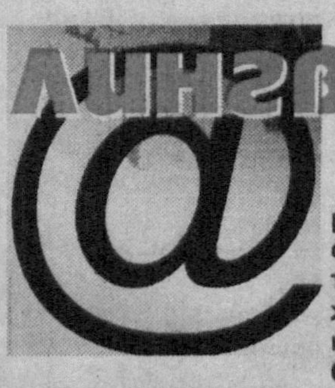

Биз ахборот асрида яшаяпмиз. Жадал ривожланаётган фан, техника даврида инсон жуда катта ҳажмдаги ахборот устида тезлик билан ишлашига тўғри келади. Бу жараённи бошқаришда инсоннинг имкониятлари (хотира, тезлик) чегараланган. Самарадорликни оширишнинг ягона йўли компютер воситасида ишлашдир. Бу ўз навбатида ҳамма соҳаларнинг компютер услубини яратишни тақазо қилади. Компютер медицинаси, иқтисодиёти, ҳуқуқшунослиги қатори тилшуносликда ҳам компютер лингвистикаси йўналишининг пайдо бўлиши табиий ҳол. Ўзбек компютер лингвистикасини яратиш олдимизда турган долзарб масаладир. Бу ўзбек тилини компютерга олиб кириш, яъни ўзбек тили билан боғлиқ ишлар (ўзбек тилида ўқитиш, билимларни баҳолаш (тест), матнларни ўзбекча овозлаштириш, ахборотни овоз орқали компютерга киритиш, таҳрир ва таржима қилиш)ни компютерда бажариш имконини яратади.

Ўзбек компютер лингвистикаси олдига қуйидаги талаблар қўйилади:

— ўзбек тилини ҳозирги замон жаҳон тиллари (инглиз, рус) даражасига олиб чиқиш;

— ўзбек тилини компютерга олиб кириш;

— амалий тилшуносликка бўлган эътиборни кучайтириш, тилшуносликни бозор иқтисодиёти билан боғлаш (реклама, лингвистик компютер дастурлари бизнеси).

Бу талабларга жавоб бериш учун эса қуйидаги муаммолар ҳал қилиниши керак:

— ҳозирги замон талабларига мос келадиган луғатлар яратилиши (изоҳли, таржима);

— ўзбек тили грамматикаси тўла яратилиши, яъни систематлаштирилиши. (Масалан, феъл, от шакллари, гап конструкциялари тўлиқ ўрганиб чиқилмаган. Инглиз ва рус тиллари эса муайян мезонлар асосида формалаштирилган).

— техниканинг янгиланиб бориши лексикологиянинг фақат терминалогик қатламига эмас, балки барча қатламига таъсир этмоқда. Масалан, синонимлар китобида синоним сўзлар қаторини беришда, биринчидан, унинг бугунги кундаги қўлланиш даражаси кўрсатилиши керак бўлса, иккинчидан, мана шу сўзларнинг рус ва инглиз тилларига мос келувчиларини ўрганиб чиқиш мақсадга мувофиқдир;

— тиббиёт, ҳуқуқ ва бошқа аниқ фанларга доир матнларни ўзбек тилида беришда ҳануз қийинчиликлар туғилмоқда;

— илмий-техникавий терминларни стандартлаштириш;

— матн кўринишидаги ахборотларни нафақат грамматик, балки маъно ва услубий жиҳатдан таҳлил қилувчи компютер дастурлари (сунъий интеллект) яратилиши;

— компютер орқали оғзаки ва ёзма таржимани амалга ошириш.

Компютер лингвистикаси олдида турган асосий масалалар қуйидагилардан иборат:

1. Ўзбек тилининг инглиз тили билан таққосланган тўлиқ маълумотлар базасини яратиш.
2. Ўзбек тили компютер-ахборот услубини ишлаб чиқиш.
3. Ўзбек тилининг лексик ва грамматик изоҳли луғатини яратиш.
4. Ўзбек тилининг формал моделини ишлаб чиқиш.
5. Матнларни ўзбекча ўқийдиган компютер дастури ишлаб чиқиш.
6. Ўзбек тилидаги маълумотларни компютерга овоз орқали киритиш (клавиатура ўрнига).
7. Ўзбек тилини ўргатадиган ва билимларни баҳолайдиган компютер дастурларини яратиш.
8. Ўзбекча-инглизча, инглизча-ўзбекча компютер луғатларини яратиш (Lingvo даражасига олиб бориш).
9. Ўзбекча «Windows» операцион системасини яратиш (6000 га яқин атамаларни ишлаб чиқиш ва 20000 варақли ёрдамчи матнларни таржима қилиш керак).
10. Ўзбекча-инглизча, инглизча-ўзбекча таржима дастурларини яратиш (инглиз ва рус тилларида бир неча тилли таржима дастурлари яратилган).
11. Ўзбекча матнларни таҳрир қилувчи компютер дастурларини яратиш (инглиз ва рус тилларида шундай дастурлар яратилган).
12. Инглиз тилида ўзбек тили дарслигини яратиш (бу чет эллик тил ўрганувчилар учун муҳим ҳисобланади).

Соҳани ривожлантириш учун эса ўзбек компютер лингвистикасини оммавий ахборот воситалари орқали тарғиб қилиш, ўзбек компютер лингвистикасини яратишни маблағ (грантлар, буюртмачилар, ҳомийлар) билан таъминлаш, компютер лингвистикаси бўйича мутахассислар тайёрлаш ишларини жадаллаштириш лозим.

А.ПЎЛАТОВ,
профессор

Muassis:
O`zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi

Bosh muharrir:
Abduxoliq Abdurazzoqov

Tahrir hay`ati:
Alla DOLJENKOVA,
Anvar YUNUSOV,
Dovud MADIYEV
(Bosh muharrir o`rinbosari),
Jahongir SHAROFBOYEV
(Mas`ul kotib),
Ma`mura ADILOVA,
Mirzohid SODIQOV,
Normamat AllAYOROV,
Nosirxon AKBAROV,
Oysuluv NAFASOVA,
Pirimqul QODIROV,
Sog`indiq NIYETULLAYEV,
Shamsi ESONBOYEV

Bo`limlar:
Kasaba uyushmalari hayoti 256-87-63
Huquq va xalqaro hayot 256-87-73
Ijtimoiy-iqtisodiy siyosat 256-87-74
Milliy-ma`naviy qadriyatlar va sport 256-82-79
Xatlar va muxbirlar bilan ishlash 256-85-43
Reklama va e`lonlar 256-03-90

Manzilimiz:
100165,
Toshkent shahri,
«Buxoro» ko`chasi, 24-uy
E-mail:
ishonch-doverie@mail.ru

Nashr ko`rsatkichi:
133

Navbatchi muharrir:
N.Rafiqov
Navbatchi:
A. Abdullayev
Musahhih:
N.Mahamov

Gazeta «Ishonch»ning kompyuter markazida terildi va sahifalandi.
Sahifalovchilar:
H.Abdujalilov va Y.Mixaylovskiy

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi.
Korxona manzili:
«Buyuk Turon» ko`chasi, 41-uy.

O`zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0116-raqam bilan ro`yxatga olingan.
Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi.
Hajmi 2 bosma taboq.

Gazeta haftaning seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi.
Sotuvda erkin narxda.

«Ishonch»dan olingan ma`lumotlarda manba sifatida gazeta nomi ko`rsatilishi shart. Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

Ⓗ- Tijorat materiallari

Босишга топшириш вақти - 21.00.
Топширилди - 18.45
Буюртма Г — 114
20559 nusxada bosildi
ISSN 2010-5002
256

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ КОРХОНАЛАРИ ВА ФЕРМЕР ХЎЖАЛИКЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«TULPOR» савдо уйи масъулияти чекланган жамияти

Россия Федерациясининг ВАЗ-21041 ва ИЖ-27175 ҳамда ВАЗ-2107 автомобилларини накд пулга ва пул ўтказиш йўли билан сотишини маълум қилади.

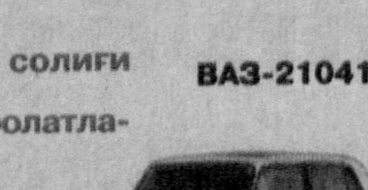
ВАЗ-21041

ИЖ-27175

Автомобилларга божхона солиғи тўланган.

Уларнинг сифати тўла кафолатланади.

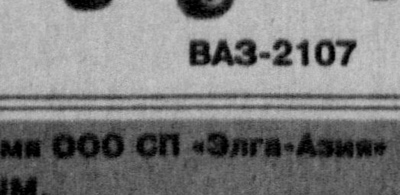
ВАЗ-2107

Манзил: Фарҳод ярмаркаси, 3-қатор. Мурожаат учун телефонлар: (8-371) 276-33-51, 276-77-20. Факс: (8-371) 276-97-40

Утерянный кадастр № 11-211/2007 выданный на имя ООО СП «Элга-Азия» СЧИТАТЬ НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНЫМ.